

ERP

ERP systémy a jejich posuny

DUŠAN KOUTNÝ

Podívejme se, kam se posouvají a jakými směry se vyvíjejí ERP systémy. Pravděpodobně mohou uvedené názory vyvolat polemiku či diskusi, což vzhledem k tomu, že ERP je již dosti široký pojem, není divu. Obecně je ERP systém chápán jako softwarový nástroj pro podporu řízení firmy.

Vrátíme-li se trošku do historie, tak v sektoru středních průmyslových firem vládly na počátku informatizace (nástupu zavádění informatiky) dva hlavní směry. Některé firmy se vydaly cestou zavádění a síťování PC, druhý směr představovaly centrální počítače s připojováním terminálů. Zatímco první směr převažoval u nově vznikajících a rostoucích firem, které začínaly často s jedním PC na účetnictví a vystavování faktur, tak druhý směr byl volen ve firmách, kde se již používaly dříve centrální počítače ADT, nebo počítače tehdy sovětské řady EC (jedinstvenaja systéma). Zatímco ADT byly inspirovány počítači PDP, a řada EC byla v podstatě kopie mainframů IBM.

U nového směru PC se začínalo s DOS programy. Tam byla samozřejmě řada problémů s jejich spojováním do sítí, což se řešilo tehdy povětšinou novellovskými sítěmi. Systémy zde bývaly roztržštěné, neboť se nainstalovalo na různá PC několik nesourodých programů, které spolu nikterak nekomunikovaly, ale zato blikaly všemi možnými barvami. Naopak v případě centrálních počítačů byly na pracovištích uživatelů monochromatické textové terminály svítící pouze zelenými písmenky. Programy se ovšem spouštěly z centrálního serveru, takže systémy byly naopak ucelenější, jednotlivé moduly byly provázané a systém měl pevný řád. A uživatelé závistivě pokukovali po majitelích PC, jejichž obrazovky byly plné barevných písmenek a chlubil se, jak si sehnali a nainstalovali z diskety úplně novou hru. Ale nejen to. Mohli jim také závidět, že si mohou napsat na PC dopis, či libovolný dokument v tehdy převládajícím editoru T602 nebo vytvořit vlastní tabulku v M602.

Postupný vývoj

A potom přišel operační systém Windows. Propast mezi dvěma uvedenými směry se tedy zvětšovala. V grafickém režimu a s myši v ruce je to přece jen něco jiného, tvrdili uživatelé PC a pracovníci sedící u monochromatických terminálů smutně koukali, co všechno je možné ve Windows. Textové terminály postupně mizely a připojení k centrálním počítačům zajišťovaly programy, které zajišťovaly jejich emulaci pod operačním systémem Windows.

Nu a společnosti využívající zpočátku pár samostatných PC také rostly a už nutně potřebovaly robustnější systém a nejen pár izolovaných programů. Začaly si kupovat také ERP systémy a povětšinou z oblasti klient-server aplikací. A tak se síťovalo a stavěly servery a na ně instalovaly výkonné databáze. Oba dva světy se začaly sbližovat.

Od evidence k vyhodnocování

Další zajímavý pohled na tuto problematiku je z pohledu funkcionality softwaru. Co bylo na počátku: Poměrně jednoduché evidence účetních dokladů, skladových položek, majetku atd. To byl naprostý základ, aby byly strukturovaně podchyceny informace pro fungování firmy. S vývojem systému se ale logicky zvyšovaly nároky na to, co všechno má ERP systém poskytovat. Jednotlivé zápisy v databázi poskytují sice základní informace, ale pravda, o směřování firmy moc neříkají.



Začaly se tvořit různé statistiky a přehledy nad základními informacemi. Byly vytvářeny grafické prezentace dat s vyšším nadhledem, tedy sumarizované podle zadaných kritérií. Řada systémů nabízí možnost vytvářet si své pohledy do systému, což je mnohdy problematické. Důvod je v tom, že takové nástroje, pokud mají být dostatečně obecné, tak jsou příliš složité pro běžné uživatele. Další překážkou bývají práva přístupu k jednotlivým údajům uloženým v databázi.

Procesy v souvislostech

Ani takové vyhodnocování, byť bylo provedeno s dostatečným nadhledem a krásně graficky ztvárněno, nebylo v mnoha případech to pravé ořechové. Zvláště manažeři potřebují vidět data o procesech v souvislostech. Jeden přehled, či statistika nám často řekne, že se něco podstatného děje. Většinou se ale snažíme zkoumat, proč tomu tak bylo a vyvstávají další otázky, na které hledáme odpovědi.

Ať už je to bližší detail, což většinou není ve statistických přehledech problém – zjistit, kde se dané číslo vzalo. Častěji ale potřebujeme nahlédnout do jiné oblasti, kde pátráme po souvislostech.

Typický příklad –

– sledování obchodního případu

Pokud byly předchozí řádky méně srozumitelné, uvedu raději jednoduchý případ, který se objevuje snad v každé společnosti. Každý obchodní případ začne kontaktem se zákazníkem – nabídkou či poptávkou. Je-li úspěšný, tak pokračuje zakázkou. Pro ni firma potřebuje objednat od dodavatelů materiál, zablokovat zboží na skladě, alokovat kapacitu atd. Jde-li o firmu výrobní, tak je potřeba

zvládnout vlastní výrobu, kde vyvstává řada dalších složitostí. Na konci procesu už jen následuje dodací list, expediční příkaz a faktura. Což vlastně zdaleka konec není, protože jak se říká, konec je, až když jsou peníze za fakturu na účtu.

Je tedy možné si představit, kolik různých pohledů na obchodní případ vzniká v jeho průběhu i po jeho uzavření (jak dlouho trval celý případ, kolik se spotřebovalo materiálu či výrobních kapacit, kolik to firmu stálo, zda je již vše uhrazeno zákazníkem, zda firma uhradila všechno potřebné dodavatelům atd...). Logicky znějící otázky mají většinou složité odpovědi, neboť ne vše je ve skutečném životě 1:1. Tedy například nakupujeme od dodavatelů materiál průběžně, nejen pro jednotlivé zakázky, dodáváme ve více etapách, často dohodneme splátkové kalendáře... atd.

Proměny uživatelského rozhraní

Poslední věc, u které se krátce zastavíme, při této úvaze o ERP systémech, je proměna uživatelského rozhraní. Od DOS či terminálového vzhledu aplikací se přešlo na windowsovské tlusté klienty a situace se zase spíše točí k tenkým klientům a k webovému rozhraní. Právě webové rozhraní a odkazy (hyperlinky) nahrávají sledování v souvislostech.

Výkonná PC, a čím dál tím více notebooky, se stávají zase jenom terminálem pro zobrazování dat ze serverů a na nich běžících výkonných databázích. Život se točí ve spirále.

Ing. Dušan Koutný je Sales manager společnosti NewLink Moravia. Kontaktovat ho můžete na adrese dusan.koutny@nlm.cz